

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
२. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
३. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) केंद्र-राज्य यातील आर्थिक संबंधावर भाष्य करा. १०
ब) घटक व राज्यांची स्वायत्ततेची मागणी स्पष्ट करा. १०
क) केंद्र व राज्य संबंधाच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा. १०
- प्र.२ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाच्या सद्यस्थितीवर चर्चा करा. १०
ब) 'शिवसेना' या प्रादेशिक पक्षाची विचारधारा स्पष्ट करा. १०
क) सन २०१४ च्या लोकसभा निवडणुकीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
- प्र.३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) भारतीय राजकारणातील जातीचे महत्त्व थोडक्यात स्पष्ट करा. १०
ब) जमातवादावर सविस्तर चर्चा करा. १०
क) भारतातील राजकीय क्षेत्रात महिलांच्या अल्पसहभागाच्या कारणांची चर्चा करा. १०
- प्र.४ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- अ) भारतीय राजकारणात गुन्हेगारीच्या प्रभावाची कारणे स्पष्ट करा. १०
ब) भारतातील नक्षलवादाची कारणे स्पष्ट करा. १०
क) भारतात कार्यरत असलेल्या आंतरराष्ट्रीय दहशतवादी संघटनांच्या कारवायांची चर्चा करा. १०
- प्र.५ कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
- अ) केंद्र-राज्य आणीबाणी विषयक संबंध १०
ब) भारतीय रिपब्लिकन पक्ष १०
क) राज्यघटनेतील आरक्षण संबंधी तरतुदी १०

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions carry equal marks.
 2. All questions are compulsory.
 3. Figures to the right indicate full marks to a sub question.

- Q.1** Attempt **any two** of the following.
- a) Comment on the financial relations between centre and state. 10
 - b) Explain the Demand for Autonomy of states. 10
 - c) Discuss on the changing nature of centre and states relations. 10
- Q.2** Attempt **any two** of the following.
- a) Discuss the current statu's of Nationalist congress party. 10
 - b) Explain the Ideology of Regional party-shivsena. 10
 - c) Explain the characteristics of General Loksabha election 2014. 10
- Q.3** Attempt **any two** of the following.
- a) Explain the role of caste in Indian politics. 10
 - b) Discuss briefly on communalism. 10
 - c) Elaborate on the causes of low participation of women in politics in India. 10
- Q.4** Attempt **any two** of the following.
- a) Explain the causes of criminalization of Indian politics. 10
 - b) Explain the causes of Indian Naxalism. 10
 - c) Comment on the activities of international terrorist organization in India. 10
- Q.5** Write short notes (**Any Two**).
- a) Centre-state relations in emergency. 10
 - b) Republican party of India. 10
 - c) Provisions of reservation in the constitution. 10
